

Tervolan kunta
Kunnanhallitus
Keskustie 81
95300 Tervola
tervolan.kunta@tervola.fi

LAUSUNTO

15.5.2017

Dnro /2017

Asia: Paliskuntain yhdistyksen lausunto

Viite: Lausuntopyyntöne 13.4.2017

HEVOSELÄN TUULIVOIMAPUISTON OSAYLEISKAAVA luonnosvaihe

Tuuliwatti Oy on käynnistänyt tuulivoimapuistohankkeen Tervolan Hevoselässä. Tervolan kunta laatii alueelle enimmillään kuuden tuulivoimalan rakentamisen mahdollistavaa osayleiskaavaa. Hevoselän tuulipuiston sisäinen ja ulkoinen sähkönsiirto toteutetaan maakaapelointina ja uusia ilmajohtoja ei rakenneta. Yleiskaava on laadittu maankäyttö- ja rakennuslain 77 a §:n tarkoittamana oikeusvaikutteisena yleiskaavana eli yleiskaavaa voidaan käyttää yleiskaavan mukaisten tuulivoimaloiden rakennusluvan myöntämisen perusteena tuulivoimaloiden alueilla (tv-alueilla).

Kaava sijoittuu Narkaus paliskunnan reuna-alueelle, paliskunnan eteläosaan, Isosydänmaan paliskunnan rajalle. Aluetta käytetään lähinnä syys- ja talvilaitumena ja porot kulkevat alueen kautta siirtysesään Runkauksen luonnonpuiston sekä Martimoaavan alueella sijaitsevilta kesälaidunalueitaan talvilaitumille. Porot vasovat aluetta ympäröivillä laajoilla soilla. Hankkeen vaikutuksesta laidunmaiden vähenevät ja pirstoutuvat. Myös porojen kulkuereitteihin saattaa kohdistua vaikutuksia. Vasoma-aikana porot ovat herkimmillään häiriölle, joten vasominen saattaa siirtyä alueelta kauemmaksi, mikäli porot häiriintyvät voimaloiden äänistä ja liikkeistä, ja ainakin rakentamisen aikana.

Poronhoidon huomioon ottaminen tuulipuistohankkeissa

Poronhoitolaki (PHL 848/1990) on erityislaki, joka turvaa poroelinkeinoon asemaa ja alueidenkäyttöllisiä edellytyksiä. Myös valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) osana maankäyttö- ja rakennuslain (MRL 132/1999) mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää, turvaavat poronhoidon alueidenkäyttöllisiä edellytyksiä.

Alueella voimassa olevassa Länsi-Lapin maakuntakaavan koko kaava-alueella koskevissa suunnittelumääräyksissä edellytetään poronhoidon alueidenkäyttöllisten toiminta- ja kehittämisedellytysten tur-

vaamista, sekä poronhoitoon olennaisesti vaikuttavan alueiden käytön suunnittelussa poronhoidolle tärkeiden alueiden huomioimisesta. Valtion maiden osalta edellytetään neuvotteluja asianomaisen paliskunnan kanssa. Hevosselän kaava-alue sijoittuu yksityisten maanomistajien maille. Alue on Länsi-Lapin maakuntakaavassa merkitty tv-alueeksi ja sitä koskee kaavamääräys: --- *Poronhoitoalueella alueen käyttöä suunniteltaessa tulee ottaa huomioon alueen poronhoidon edellytykset.*

Poroilla on PHL 3 §:n mukainen vapaa laidunnusoikeus maan omistussuhteista riippumatta. Poronhoidon kannattavuus perustuu laajoihin laidunalueisiin ja porojen luontaisen laidunkierron mukaiseen vapaaseen laiduntamiseen. Paliskunnan toiminnalliseen ympäristöön kuuluvat erilaiset laidunalueet (kesä-, talvi-, rykimä- ja vasoma-alueet), ja niille siirtymiseen käytettävät alueet, sekä paliskunnan poronhoitotyöhön liittyvät toiminta-alueet ja infrastruktuuri (kuljetusreitit, erotusaidat, kämpät, laidunkiertoaidat ym.). Kaikki paliskunnan alueelle tuleva uusi toiminta ja maankäyttö vaikuttavat poronhoitoon, sillä paliskunta eri osineen muodostaa yhtenäisen toimintaympäristön. Eri alueiden merkityksen suuruus vaihtelee paliskunnan sisällä ja myös vuodenaikojen ja sääolosuhteiden mukaan. Tästä syystä maankäyttöhankkeita on aina tarkasteltava tapauskohtaisesti yhteistyössä asianomaisen paliskunnan kanssa.

Kaavamääräykset ja -merkinnät

Kaavassa on laadittu erillinen porotalousselvitys. Siinä on arvioitu muun muassa vaikutuksia porojen laidunnukseen, porolaitumiin, poronhoitotoimintaan ja poronhoidon rakenteisiin. Selvityksessä on käytetty hyväksi tutkimustietoa ja paliskunnan toiminnasta kertovia paikkatietoaineistoja. Selvitys on riittävä.

Kaavassa poronhoito on otettu huomioon M-1 alueen kaavamääräyksessä: alueelle saa rakentaa poronhoidon tarvitsemia rakennelmia vähintään 250 m etäisyydelle tuulivoimaloista tai rakentamattomasta tuulivoimalalle osoitetusta alueesta.

Koko kaava-aluetta koskevassa yleismääräyksessä mukaiillaan VAT:a sekä voimassa olevaa maankuntakaavaa:

Alueen suunnittelussa ja toteuttamisessa on turvattava porotalouden toiminta- ja kehittämisedellytykset.

Määräykset ovat tarpeellisia ja perusteltuja. Poronhoidon rakenteiden salliminen alueella on välttämätöntä, sillä vielä ei tiedetä miten porot reagoivat hankkeeseen ja onko paliskunnalla tarvetta rakentaa alueelle uusia erotusaitoja tai muita rakennelmia. Toimintaedellytysten turvaaminen kaavamääräyksiin on tärkeää siksi, että usein tuulivoimahankkeissa toimija vaihtuu ja uuden toimijan sitoutuminen poronhoidon turvaamiseen ei ole itsestään selvää, jos ei sitä selkeästi kaavassa määrätä. Toiminnan turvaaminen tarkoittaa mm. sitä, että yhteydenpito rakentamisen ja toiminnan aikana on jatkuvaa ja että poronhoidon toiminta-ajat otetaan toiminnassa huomioon. Hankkeen haitallisia vaikutuksia poronhoi-

dolle tulee välttää ja minimoida ja niitä tulee seurata. Aiheutuneet haitat ja vahingot tulee korvata paliskunnalle.

PALISKUNTAIN YHDISTYS

Anne Ollila
toiminnanjohtaja

ma/ao